

21.04.2016

Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України планують збільшити видатки на науку

Уряд і парламент України працюють над змінами до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» – у частині збільшення державного фінансування наукової сфери. Відповідні рішення було ухвалено на урядовій нараді під головуванням віце-прем'єр-міністра України В. Кириленка 19 квітня та за підсумками засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, що відбулося 20 квітня цього року ([Національна академія наук України](#)).

Нагадаємо, 19 квітня 2016 р. вчені Національної академії наук і національних галузевих академій наук провели акцію протесту з вимогою збільшити видатки на наукову галузь, яка внаслідок вкрай незадовільного фінансового забезпечення, закладеного в положеннях Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», опинилася у надзвичайно скрутному стані – фактично, на межі знищення. Урядовці та парламентарі пообіцяли протестувальникам врахувати їхні вимоги та напрацювати необхідні зміни до державного бюджету на 2016 р., аби запобігти незворотним руйнівним процесам у вітчизняній науці.

З цією метою того ж дня в будівлі уряду під головуванням віце-прем'єр-міністра України В. Кириленка відбулася нарада з питань фінансування у 2016 р. підготовки робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах і діяльності Національної академії наук і національних галузевих академій наук. Участь у нараді взяли також міністр освіти і науки України Л. Гриневич, заступники міністра освіти і науки України П. Хобзей і М. Стріха, заступник міністра економічного розвитку і торгівлі – керівник апарату Ю. Клименко, а також директори відповідних департаментів Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі й Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Під час наради було обговорено першочергові кроки з вирішення проблеми фінансування наукових досліджень, здійснюваних установами Національної академії наук і національних галузевих академій наук. За результатами обговорення Міністерству фінансів доручено разом із Міністерством освіти і науки, Національною академією наук і національними галузевими академіями наук опрацювати питання внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» – у напрямі збільшення видатків на здійснення наукових досліджень Національною

академією наук і національними галузевими академіями наук. Крім того, віце-прем'єр-міністр України В. Кириленко доручив Міністерству освіти і науки спільно з вищевказаними академіями опрацювати питання перегляду строків здійснення оптимізації мережі наукових установ, закладів і організацій, чисельності їх працівників та підготувати відповідний проект акту – для його подальшого розгляду Кабінетом Міністрів України.

Наступного дня, 20 квітня 2016 р., відбулося засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, за підсумками якого народні депутати України О. Співаковський (заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти), А. Павелко (голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету), А. Гордєєв (голова підкомітету з питань державного боргу та фінансування державного бюджету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету), С. Хлань (голова підкомітету з питань ціноутворення та розвитку зовнішньоекономічної діяльності в агропромисловому комплексі Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин), В. Галасюк (голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва) і А. Немировський в порядку законодавчої ініціативи внесли на розгляд парламенту проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік»» – щодо підвищення державної підтримки Національної академії наук і національних галузевих академій наук. Планується, що з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України доповість народний депутат України О. Співаковський.

Обґрунтовуючи необхідність ухвалення такого законопроекту, його автори наголосили, що суттєве скорочення видатків на науку, передбачене положеннями Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», не просто закладає руйнівні процеси в галузі, а й ставить під загрозу національну безпеку.

Як нагадали народні депутати, кошти, виділені на наукову сферу в поточному році, складають 0,16 % ВВП (або ж 3 млрд 676 млн 743 тис. грн) та є майже вдвічі меншими від минулорічних і майже вдесятеро – за норму (1,7 % ВВП), встановлену положеннями нової редакції Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Значне недофінансування науки спричинило численні негативні наслідки та погіршення показників діяльності Національної академії наук і національних галузевих академій наук. Так, станом на 1 січня 2016 р. кількість учених на тисячу працездатного населення в Україні стала найменшою в Європі. До того ж прогнозується, що цього року динаміка скорочення чисельності науковців і працівників,

зайнятих у сфері наукових досліджень, посиляться. Далі: академії змушені переходити на режим неповної зайнятості та працювати 3–4 і навіть 2 дні на тиждень, а співробітники наукових установ відправляються у відпустки без збереження заробітної платні. Також скорочено прийом до докторантури й аспірантури. І це при тому, що 2015 р. чисельність працівників НАН України вже зменшилася майже на 10 %.

Автори законопроекту в пояснювальній записці до нього наголосили, що в Україні досі зберігаються наукомісткі галузі – авіа- й ракетобудування, суднобудування, атомна енергетика, турбобудування, оборонна промисловість, медицина, сільське господарство, – що складають основу вітчизняної економіки. Позбавлення цих галузей науково супроводження – передусім з боку академічної науки унеможливить інноваційний розвиток України, внаслідок чого наша держава ризикує деградувати до рівня слабкорозвинених країн світу. Висловивши занепокоєння станом української науки, народні депутати зауважили, що збільшення видатків на її фінансування слід здійснити за рахунок збільшення податкових надходжень, зокрема за рахунок перевиконання фінансового плану надходжень коштів від податку на додану вартість із ввезених на територію України товарів.

За результатами зустрічі представників наукової спільноти з керівництвом Верховної Ради України, комітетів з питань науки і освіти та з питань бюджету, а також керівництва Міністерства освіти і науки України було досягнуто одностайної згоди щодо додаткового виділення мінімально необхідних коштів на забезпечення діяльності установ Національної академії наук і національних галузевих академій наук, – ідеться в пояснювальній записці до законопроекту.

Автори законопроекту, винесеного на розгляд парламентом, пропонують збільшити видатки на вітчизняну науку на 621 млн 782 тис. грн (зокрема, на діяльність Національної академії наук України – на понад 483 млн грн).

Див. також:

[Інформація про результати засідання Комітету з питань науки і освіти 20 квітня 2016 р.;](#)

[Міністр освіти і науки Лілія Гриневич зустрілась з науковцями.](#)

[Андрій Парубій підтримав вимоги науковців, що протестували під стінами парламенту.](#)